

Ruimtelijke onderbouwing

Inrichten en gebruik tijdelijk zand- en leemdepot Drentseweg ten behoeve van natuurherstelwerkzaamheden in Natura 2000 gebied Fochteloërveen

Afwijkingsmogelijkheid artikel 2.12, eerste lid, sub a en onder 2, van de Wabo, waarmee met toepassing van artikel 4, aanhef en elfde onderdeel, van bijlage II bij het Bor

30 november 2021

Hoofdstuk 1 Inleiding

1.1 Aanleiding

Natuurmonumenten is voornemens om verschillende lekkende kades in het Fochteloërveen te vervangen voor nieuwe zandkades met een leembekleding. Hiervoor is een aanzienlijke hoeveelheid zand en leem nodig. Het voorgenomen project behelst het realiseren van een tweetal zanddepots en een leemdepot voor het gebruik van een tijdelijke duur van maximaal 10 jaar. De tijdelijke depotlocatie ligt in de gemeente Noordenveld. Het zand wordt gewonnen in de nabijgelegen zandwinput en wordt per buisleiding aangevoerd naar de zanddepots. Het zand dat tijdelijk in de depots wordt opgeslagen, zal uiteindelijk worden gebruikt voor de (voorbereiding van) werkzaamheden ter uitvoering van het kadeherstelproject. De ontwikkeling wordt mogelijk gemaakt door gebruik te maken van de afwijkingsmogelijkheid van artikel 2.12, eerste lid, sub a en onder 2, van de Wabo, waarmee met toepassing van artikel 4, aanhef en elfde onderdeel, van bijlage II bij het Bor tijdelijk van het bestemmingsplan kan worden afgeweken.

1.2 Ligging plangebied

Natuurmonumenten vraagt een omgevingsvergunning aan voor het realiseren van twee tijdelijke zanddepots en een tijdelijk leemdepot op het perceel dat kadastraal bekend staat als gemeente Noordenveld, sectie N, nummer 4005. Het perceel ligt aan de Drentseweg in Veenhuizen. Het projectgebied bestaat momenteel uit een graanakker met sloten. Ten noordoosten van dit gebied liggen grove dennen/ berkenbossen, een oud beukenbos en een heideveld met veel Pijpenstro. Aan de zuidzijde ligt het hoogveen van het Fochteloërveen in eigendom van Natuurmonumenten. Figuur 1.1 geeft de ligging weer van het perceel gelegen aan de Drentseweg.

Figuur 1.1 Natura 2000-gebied Fochteloërveen (links), ligging projectgebied Drentseweg (oranje omcirkeld)

1.3 Bestemmingen en aanduidingen

Het plangebied ligt binnen het bestemmingsplan 'Buitengebied Noordenveld' vastgesteld op 17 april 2013. Het plangebied is deels gelegen binnen de bestemming Agrarisch en deels binnen de bestemming Natuur. De voorgenomen wijziging van het bestemmingsplan heeft betrekking op het perceel met de bestemming Agrarisch, deze heeft een omvang van circa 26,6 ha. Figuur 1.2 betreft een uitsnede uit het bestemmingsplan Buitengebied Noordenveld en geeft het plangebied en de bestemmingen weer.

Figuur 1.2 Uitsnede plangebied

1.4. Strijdigheid

Het plangebied ligt binnen het bestemmingsplan 'Buitengebied Noordenveld' vastgesteld op 17 april 2013. Het projectgebied ligt binnen de enkelbestemming 'Agrarisch'. Het tijdelijk inrichten en gebruik van de percelen als zand- en leemdepot ter plaatse van de bestemming 'Agrarisch' is in strijd met het bestemmingsplan. De ontwikkeling wordt mogelijk gemaakt door gebruik te maken van de afwijkmogelijkheid van artikel 2.12, eerste lid, sub a en onder 2, van de Wabo, waarmee met toepassing van artikel 4, aanhef en elfde onderdeel, van bijlage II bij het Bor tijdelijk van het bestemmingsplan kan worden afgeweken.

1.5 Leeswijzer

Na deze inleiding wordt in hoofdstuk 2 de huidige situatie beschreven. Hoofdstuk 3 gaat in op de gewenste ontwikkeling. In hoofdstuk 4 wordt ingegaan op het beleidskader. Hierin wordt het beleid van het Rijk, de Provincie Drenthe en de gemeente Noordenveld beschreven. In hoofdstuk 5 komen alle relevante milieuthema's aan bod. Hoofdstuk 6 gaat in op de economische en maatschappelijke haalbaarheid. Hoofdstuk 7 gaat in op het vooroverleg en de inspraak.

Hoofdstuk 2 Huidige situatie

2.1 Huidige situatie plangebied

Het perceel, kadastraal bekend als NOR00-N-4005, ligt aan de Drentseweg in Veenhuizen. Het perceel is in het verleden in gebruik geweest voor de aardappelteelt (nu graanakker) en heeft een oppervlak van circa 26,6 hectare. In 2014 kocht Vereniging Natuurmonumenten een akkerbouwperceel aan de rand van het Fochteloërveen. Het aangekochte perceel grenst aan het terrein van het Rijksvastgoedbedrijf, welke wordt beheerd door Staatsbosbeheer. Deze terreinen vormen een hydrologische zone voor het Natura 2000-gebied Fochteloërveen, waarvan Vereniging Natuurmonumenten en Staatsbosbeheer beiden beheerder en eigenaar zijn.

Het projectgebied bestaat momenteel uit een graanakker met sloten. Ten noordoosten van dit gebied liggen grove dennen/ berkenbossen, een oud beukenbos en een heideveld met veel Pijpenstro. Aan de zuidzijde ligt het hoogveen van het Fochteloërveen dat in eigendom is van Natuurmonumenten.

Figuur 2.1 Huidige situatie plangebied akkerperceel Drentseweg

Hoofdstuk 3 Planbeschrijving

Inleiding

Natuurmonumenten is voornemens om verschillende lekkende kades in het Fochteloërveen te vervangen voor nieuwe zandkades met een leembekleding. Hiervoor is een aanzienlijke hoeveelheid zand en leem nodig. Nabij het gebied is een bestaande zandwinlocatie van de firma Oenema Zand bv in de Weperpolder (Oosterwolde) die mee wil werken aan het leveren van zand doormiddel van verpompen met buisleidingen tot aan de rand van het natuurgebied.

Op de voorgestelde manier wordt zo min mogelijk tijdelijke overlast voor de omgeving gecreëerd en een zo klein mogelijk effect op het milieu veroorzaakt. Leemhoudend zand zal per as aangevoerd worden omdat dit niet beschikbaar is op de zandwinlocatie.

Beide type materialen worden aan de rand van het Fochteloërveen op percelen van Natuurmonumenten aan de Drentseweg te Veenhuizen op- en overgeslagen in tijdelijke depots. Voor het verpompen van het zand zijn twee buisleidingen nodig. De buisleidingen lopen door twee gemeenten, twee provincies en twee waterschappen. De aanvraag voor voorliggende omgevingsvergunning ziet toe op het aanleggen van twee persleidingen, een elektrakabel en de depots in de gemeente Noordenveld. Het overige gedeelte van het tracé van de buisleidingen en de zandwinlocatie bevinden zich in de gemeente Ooststellingwerf en zijn reeds door de firma Oenema aangevraagd en verleend door Gemeente Ooststellingwerf.

Eén buisleiding wordt gebruikt om het mengsel van water en zand naar het depot te vervoeren, de andere leiding is bestemd voor het terugpompen van het proceswater naar de zandwinlocatie. De leidingen worden ca. 40 centimeter onder het maaiveld aangebracht. Voor de aanleg van de persleidingen en stroomkabel zal een sleuf van circa 1,5 meter breed worden gegraven. Het tracé moet vanaf de gemeente(en)provincie)grens naar het depot de Drentseweg, in beheer bij de gemeente Noordenveld, passeren. Hiervoor heeft ambtelijk reeds afstemmingsoverleg plaatsgevonden met Dhr. Hans Mulder van de gemeente Noordenveld. De doorsteek van het tracé door de Drentseweg willen we door middel van een open ontgraving realiseren.

Toelichting proces

In de zandwinplas drijft een elektrische zuiger die het zand van de bodem van de put zuigt. Via een relatief korte buisleiding wordt het zand/watermengsel naar een elektrische booster pomp op de oever van de zandwinplas geleid, die het mengsel verder middels een buisleiding richting het zanddepot perst.

Het depot bestaat uit een rechthoekige bak met daar omheen vier dijken. In deze bak is een zogenaamde stortkist aangebracht die fungeert als een afvoerput voor het retourwater. Het zand bezinkt en het water gaat via de kist naar een buffersloot en wordt vervolgens teruggepompt naar de zandwinlocatie in de Weperpolder. Het ontwerp voorziet in twee van dit soort depots. Op deze manier kan Natuurmonumenten efficiënter beschikken over het zand dat benodigd is voor het kadeherstelwerk in het Fochteloërveen.

Het vullen van de twee zanddepots duurt gemiddeld 12 weken. Na een periode van 1 week is het zand voldoende gedroogd dat het met een graafmachine of laadschop geladen kan worden in bijvoorbeeld een dumper. De opslagcapaciteit van de inrichting bedraagt voor zand 225.000 ton en voor leem bedraagt 100.000 ton.

Zanddepot 1

- ca. 19.250m² groot.
- De gemiddelde ontgravingsdiepte t.o.v. bestaand maaiveld is ca. 80cm.
- De Inhoud is ca. 76.000m³.
- Kadehoogte t.o.v. bestaand maaiveld 3,50 meter.
- Bovenbreedte kruin kade 4 meter.
- Taludverhouding 1:1.

Zanddepot 2

- ca. 20.100m² groot;
- De gemiddelde ontgravingsdiepte t.o.v. bestaand maaiveld is ca. 60cm.
- De Inhoud is ca. 75.000m³.
- Kadehoogte t.o.v. bestaand maaiveld 3,10 meter.
- Bovenbreedte kruin kade 4 meter.
- Taludverhouding 1:1.

Buffersloot

Nadat het zand-watermengsel in de depots is gespoten, wordt het transportwater afgelaten (stortkist) en via de buffersloot retour naar de zandput verpompt. De bestaande watergang wordt omgevormd (verbreed en verdiept) naar de buffersloot.

Kenmerken buffersloot:

- Lengte ca. 400m
- Bodembreedte 5 meter.
- Diepte t.p.v. bestaand maaiveld ca. 1,3 meter.
- Inhoud ca. 7.000m³.
- Uit Sweco rapport met Projectnummer: 5100559480 blijkt dat tot 94% van het transportwater retour komt in de zandput.

Het transportwater wordt middels een pomp terug gepompt naar de zandput. Het betreft een elektrische pomp. Deze pomp is niveau gestuurd en heeft een capaciteit van 1.500m³/uur. Het proces van spuiten en gelijktijdig retourpompen (van water) zal, uitgezonderd bij een storing, overdag tussen 07.00 uur en 19.00 uur plaatsvinden.

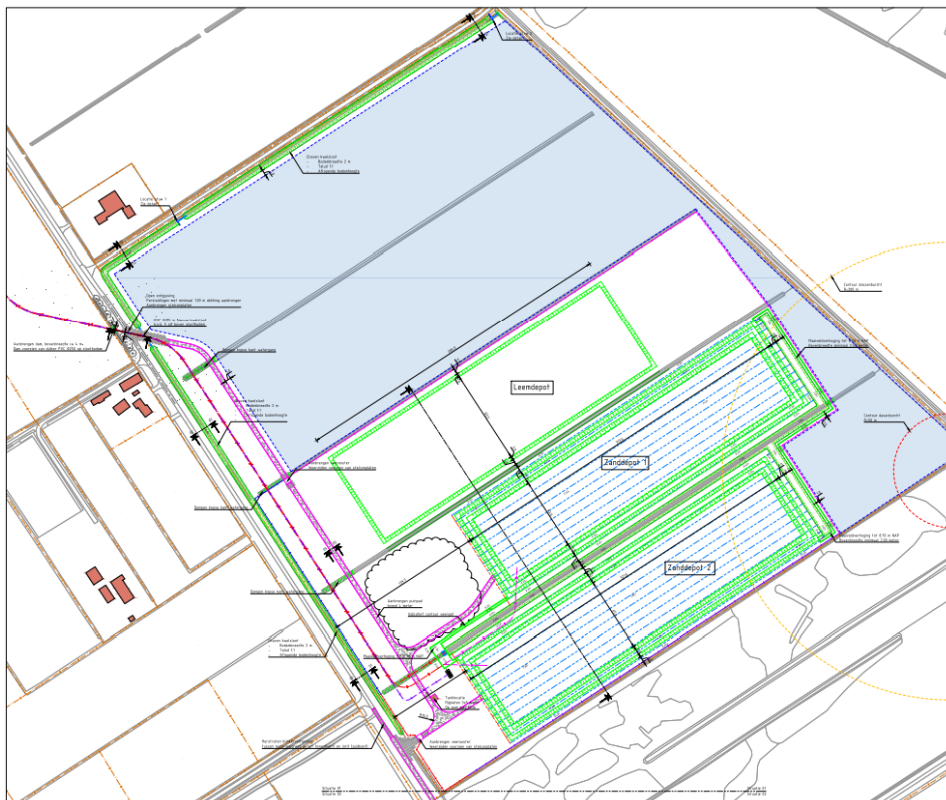
Leemdepot

Het leemhoudend zand kan niet verpompt worden en zal per as aangevoerd moeten worden naar het tijdelijke leemdepot (naast het zanddepot). Dit materiaal zal dus droog aangevoerd worden en in die zin niet meer zijn dan een afgesloten terrein waar het materiaal tijdelijk opgeslagen kan worden.

Verdere terreininrichting

Langs de Drentseweg zal de depotlocatie worden afgezet met bouwhekken in verband met het veilig afsluiten van het werkterrein. Daar waar geen bouwhekken zijn wordt, bijvoorbeeld aan de noord- en oostzijde, een wildraster worden aangebracht. Dit is lager dan een bouwhek maar dusdanig van aard dat je niet abusievelijk het terrein kan opwandelen. Buiten werktijden zal het terrein afgesloten worden.

De depotlocatie van het zand- en leemdepot zal zodanig beheert worden dat het onaantrekkelijk is voor dieren om zich daar te vestigen. De overige oppervlakte van de percelen die niet tot het depot behoren zullen doormiddel van verpachting agrarisch beteelt worden.

Figuur 3.2 Ontwerp tijdelijk zand- en leemdepot

4. Beleidskader

4.1 Rijksbeleid

4.1.1 Structuurvisie infrastructuur en ruimte

In de Structuurvisie Infrastructuur en Ruimte (SVIR) is de visie van de rijksoverheid op de ruimtelijke en mobiliteitsopgaven voor Nederland richting 2040 aangegeven. Dit betreft een integraal kader dat de basis vormt voor bestaand en nieuw rijksbeleid met ruimtelijke consequenties.

In de SVIR is gekozen voor een meer selectieve inzet van het rijksbeleid dan voorheen. Voor de periode tot 2028 zijn de ambities van het Rijk in drie rijksdoelen uitgewerkt:

- vergroten van de concurrentiekracht door versterking van de ruimtelijk-economische structuur van Nederland;
- verbeteren van de bereikbaarheid;
- zorgen voor een leefbare en veilige omgeving met unieke natuurlijke en cultuurhistorische waarden.

Met de hiervoor genoemde rijksdoelen zijn dertien nationale belangen aan de orde die in de SVIR verder gebiedsgericht zijn uitgewerkt in concrete opgaven voor de diverse onderscheiden regio's. Buiten deze nationale belangen hebben decentrale overheden meer beleidsvrijheid op het terrein van de ruimtelijke ordening gekregen; het kabinet is van mening dat provincies en gemeenten beter op de hoogte zijn van de actuele situatie in de regio en de vraag van bewoners, bedrijven en organisaties en daardoor beter kunnen afwegen welke (ruimtelijke) ingrepen in een gebied nodig zijn.

Bij gebiedsontwikkeling is 'een zorgvuldige afweging en transparante besluitvorming bij alle ruimtelijke en infrastructurele besluiten' van belang. Hierbij hanteert het Rijk de ladder van duurzame verstedelijking. Deze is opgenomen in het Besluit ruimtelijke ordening (Bro).

In het Besluit algemene regels ruimtelijke ordening heeft het Rijk voorts enkele nationale belangen voorzien van bindende regels. Deze dienen bij ruimtelijke plannen in acht te worden gehouden. Het plangebied ligt niet in een gebied waarvoor bindende regels zijn opgenomen.

Conclusie toetsing aan het Rijks beleid

Het voorgenomen plan raakt geen van de nationale belangen en is niet in strijd met het rijksbeleid.

Structuurvisie Infrastructuur en Milieu

Op 13 maart 2012 is de Structuurvisie Infrastructuur en Ruimte (SVIR) in werking getreden. In de SVIR schetst het Rijk ambities van het ruimtelijk en mobiliteitsbeleid voor Nederland in 2040. De SVIR vervangt verschillende nota's, zoals de Nota Ruimte, de Structuurvisie Randstad 2040, de Nota Mobiliteit, de MobiliteitsAanpak, de Structuurvisie voor de Snelwegomgeving. Verder vervallen met de SVIR de ruimtelijke doelen en uitspraken uit de Agenda Landschap, Agenda Vitaal Platteland en Pieken in de Delta. Het Rijk richt zich met de SVIR op het versterken van de internationale concurrentiepositie. Dit betekent bijvoorbeeld een aantrekkelijk (internationaal) vestigingsklimaat, de bereikbaarheid verbeteren en zorgen voor een leefbare en veilige omgeving met unieke natuurlijke en cultuurhistorische waarden. Het plangebied is gelegen in de MIRT-regio (Meerjarenprogramma Infrastructuur Ruimte en Transport) Oost-Nederland. In het SVIR zijn geen relevante opgaven benoemd die betrekking hebben op de ontwikkelingen.

Water

Op Europees en nationaal niveau heeft water een eigen plaats gekregen in de ruimtelijke besluitvorming via de verplichte 'watertoets'. Deze watertoets vormt een waarborg voor de inbreng van water in de ruimtelijke ordening. Sinds 2011 wordt de watertoets toegepast op plannen die gevolgen voor de waterhuishouding kunnen hebben. Een watertoets is verplicht als het gaat om een functieverandering en/of bestemmingswijziging. Op basis van informatie en randvoorwaarden van uit de waterbeheerders, het waterbeleid en relevante bodemgegevens zijn de verschillende wateraspecten uitgewerkt in de waterparagraaf.

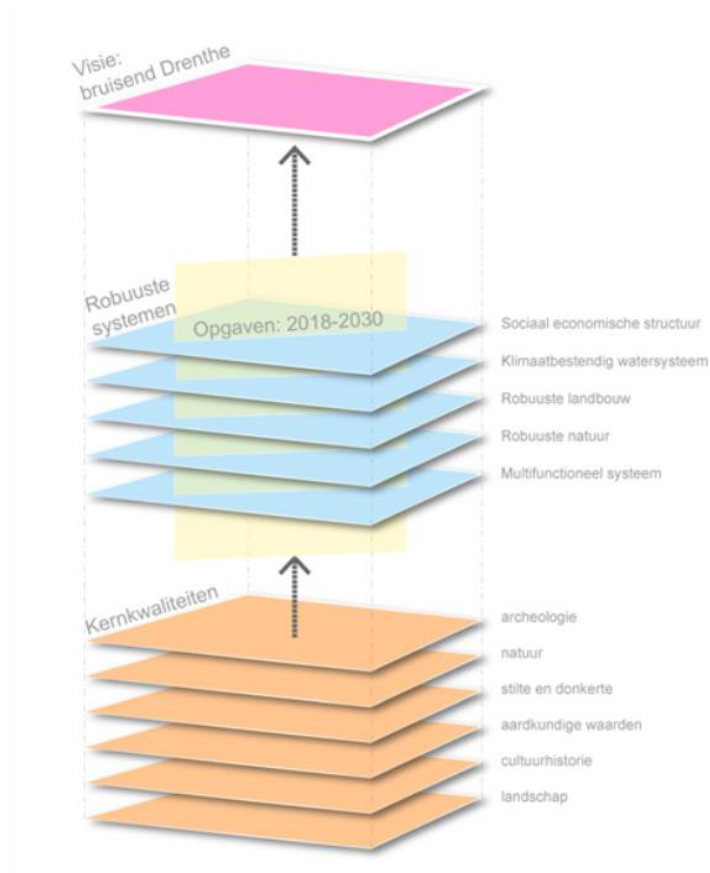
4.2 Provinciaal beleid

4.2.1 Omgevingsvisie Drenthe

Provinciale Staten van Drenthe hebben op 3 oktober 2018 de Omgevingsvisie Drenthe vastgesteld. De missie uit de Omgevingsvisie is het waarderen van de Drentse kernkwaliteiten en het ontwikkelen van een bruisend Drenthe passend bij deze kernkwaliteiten. De provincie streeft naar een robuuste ontwikkeling van de ruimtelijke dragers: de sociaaleconomische structuur, het landbouwsysteem, het watersysteem en het natuursysteem.

Combinatiemodel

Het doel is om functies, kwaliteiten en strategische opgaven met elkaar te combineren. In het combinatiemodel is er sprake van een gelaagde aanpak. De basis wordt gevormd door de kernkwaliteiten. Daarop liggen de robuuste systemen, waarin de strategische opgaven voor 2030 landen. De combinatie van opgaven en robuuste systemen binnen de context van de Drentse identiteit geeft invulling aan de visie van een bruisend Drenthe.

Figuur 4.1 Combinatiemodel Omgevingsvisie Drenthe 2018

Omgevingsverordening

De Omgevingsvisie is verder vertaald naar een verordening, voor zover het planologisch relevante aspecten betreft. De Omgevingsverordening is op 3 oktober 2018 vastgesteld. In de Provinciale Omgevingsverordening Drenthe is opgenomen dat in een ruimtelijk plan uiteengezet wordt hoe het desbetreffende plan zich verhoudt tot het behoud en de ontwikkeling van de bij het plan betrokken kernkwaliteiten conform het provinciaal beleid, en de strategische opgaven en de sturingsniveaus zoals die zijn verwoord in de omgevingsvisie. Verder maakt het desbetreffende ruimtelijk plan geen nieuwe activiteiten dan wel wijziging van bestaande activiteiten mogelijk die de kernkwaliteiten significant aantasten.

Kernkwaliteiten

Voor het plangebied is de kernkwaliteit Natuur van toepassing. Het Natuurnetwerk Nederland (NNN) is een samenhangende structuur van gebieden met een speciale natuurkwaliteit, deze zijn nader beschreven in het robuust natuursysteem. Het NNN vormt de ruggengraat van het Drentse natuurnetwerk en waarborgt biodiversiteit en duurzame natuur. Voor de ruimtelijke identiteit van Drenthe is de belevingswaarde en de mogelijkheid tot benutten van de natuur van groot belang. De provincie is direct verantwoordelijk voor de kwaliteit en kwantiteit van de natuur binnen het Natuurnetwerk Nederland. Gemeenten en waterschappen zijn in de eerste plaats verantwoordelijk voor natuur buiten het Natuurnetwerk Nederland.

Robuust systeem

Duurzame levensgemeenschappen (ecosystemen) zijn bestand tegen het wegvallen of het wijzigen van een enkele factor. Voor dergelijke systemen wordt ook wel de term 'robuust' gebruikt. Biodiversiteit betreft de verscheidenheid aan soorten en genen en is een indicatie voor de gezondheid van een ecosysteem. Hoe groter de diversiteit binnen een systeem, hoe beter het systeem zich kan aanpassen aan klimaatverandering. Een weinig complex systeem kan relatief eenvoudig hersteld worden. Een complex systeem als levend hoogveen, vraagt om een geschikte waterhuishouding rondom maar ook in de wijde omgeving van het soort. De beoogde ontwikkeling ter plaatse draagt indirect bij aan een robuust en vitaal systeem en past binnen de doelstelling van de provincie Drenthe.

Het plan houdt rekening met de voor de locatie relevante kernkwaliteiten en de bestaande situatie. Aan de combinatie van opgaven en robuuste systemen wordt op passende wijze invulling gegeven. Het plan is ten behoeve van de instandhouding van het Natura 2000 gebied Fochteloërveen en in overeenstemming met het provinciaal beleid uit de Omgevingsvisie en Omgevingsverordening. Met de voorgenomen ontwikkeling wordt aangesloten op de beleidsuitgangspunten zoals opgenomen in de provinciale omgevingsvisie.

Conclusie toetsing aan het provinciaal beleid

De ontwikkeling is in overeenstemming met de provinciaal beleid zoals verwoord in de Omgevingsvisie Drenthe 2018 en verankerd in de Provinciale Omgevingsverordening Drenthe.

4.3 Gemeentelijk beleid

Visie Werken aan de Toekomst van Veenhuizen

In de toekomstvisie "Werken aan de Toekomst Veenhuizen", zoals deze als richtinggevend beleidsstuk door de gemeenteraad van Noordenveld op 16 januari 2013 is vastgesteld, wordt "inspiratie, richting en steun aan partijen gegeven, die zich inzetten voor behoud van en ontwikkeling van Veenhuizen". Naast het in beeld brengen van kansen, worden ontwikkelingsvoorstellen gedaan en wordt aangegeven op welke wijze dat ruimtelijk vertaald zou kunnen worden. Deze nieuwe voorstellen maken, gelet op het beheer karakter van het voorliggende bestemmingsplan, geen deel uit van deze planologische regeling.

In de visie Werken aan de Toekomst van Veenhuizen wordt aangegeven dat 'andere' economische tijden een koerswijziging noodzakelijk maken. Daarbij komt de nadruk meer te liggen op het ontwikkelen van projecten en het zoeken van financiering hiervan en richt de koers zich meer op het aantrekken van passende bedrijvigheid c.q. het zoeken naar maatwerk met private partijen om hun een rol te laten spelen in de verdere ruimtelijk-economische ontwikkeling van Veenhuizen.

De visie heeft niet de status van een structuurvisie volgens de Wro, maar wordt wél als bouwsteen gezien voor de op te stellen structuurvisie, mede gelet op het maatschappelijk draagvlak.

Ambities en doelen zijn:

- handhaving van de bestaande werkgelegenheid (justitie);
- ontwikkeling van nieuwe werkgelegenheid;
- aantrekken van passende bedrijvigheid (op nieuwe locaties en in de nog te renoveren historische gebouwen);
- renoveren van 'historische' gebouwen en invullen met passende nieuwe bedrijvigheid;
- ontwikkelen van een aantrekkelijk aanbod van cultuur, recreatie en natuur (Unesco-waardig);
- behoud van de structuur en het karakter van Veenhuizen;
- realisering van een zelfstandige uitvoerings- en beheersorganisatie.

Nu deze visie met de raadsvaststelling ook een formele beleidsstatus heeft gekregen, kan deze de basis zijn voor een op te stellen structuurvisie. Het tijdelijk afwijken van het bestemmingsplan is gericht op ontwikkelingen ten aanzien van natuurherstel en verbeteren van het aanwezige hydrologisch systeem. De uitkomsten van de toekomstvisie c.q. een structuurvisie zullen in een toekomstig bestemmingsplan vertaald worden.

Omgevingsvisie Noordenveld 2030

De gemeente Noordenveld heeft op 8 februari 2017 de Omgevingsvisie Noordenveld 2030 vastgesteld. Hierin laat de gemeente zien hoe ze denkt wat de gemeente Noordenveld in het jaar 2030 uniek maakt op het sociale en fysieke domein. De Omgevingsvisie is de basis voor de programma's op de kernwaarden leefbaar, groen, ondernemend, duurzaam en transparant.

In de Omgevingsvisie wordt niet specifiek ingegaan op het inrichten van natuur of functies ten behoeve van het verbeteren en/of instandhouden van Natura 2000 gebieden. Wel wordt wat betreft de kernwaarde Groen, benadrukt dat deze behouden moeten blijven. De ontwikkeling voldoet aan deze ambitie.

Noordenveldse Kwaliteitsgids

In 2017 is voor het gehele grondgebied van Noordenveld de Omgevingsvisie Noordenveld 2030 vastgesteld. In de Omgevingsvisie staat omschreven hoe de gemeente Noordenveld denkt over wat de gemeente in het jaar 2030 uniek maakt in het sociale en fysieke domein. Ook beschrijft de Omgevingsvisie op hoofdlijnen de Noordenveldse ruimtelijke en cultuurhistorische karakteristieken.

Zo staat in de Omgevingsvisie vermeld dat Noordenveld bestaat uit een kleinschalig esdorpenlandschap, veenkoloniën en laagveenontginningen en dat dit samen met de Koloniën van Weldadigheid hét visitekaartje van de gemeente vormt. Het cultuurhistorisch erfgoed is bepalend voor het karakter en de identiteit van Noordenveld. Daarnaast wordt aangegeven dat het landschap en haar cultuurhistorisch en archeologisch erfgoed het casco vormt voor ruimtelijke ontwikkelingen en dat de verschillende functies in het landschap, zoals wonen, recreatie, landbouw en natuur, in evenwicht zijn.

De Omgevingswet geeft aan dat de omgevingsvisie een beschrijving bevat van de (structuurbepalende) karakteristieken binnen het grondgebied van Noordenveld. Deze (structuurbepalende) karakteristieken zijn beschreven in De Noordenveldse Kwaliteitsgids.

Het Fochteloërveen valt in de Kwaliteitsgids onder het hoogveenontginningslandschap. De kenmerken van het projectgebied met weidsheid, heide en open water blijven met de beoogde natuurherstelmaatregelen in tact. De beoogde maatregelen worden tijdelijk uitgevoerd ten behoeve van hydrologisch herstel waardoor er geen aantasting van de kwaliteiten is, maar deze juist duurzaam worden versterkt.

Landschapsbeleidsplan

Het landschapsbeleidsplan van de gemeente Noordenveld (vastgesteld in 2003) vormt een kader voor alle maatregelen die betrekking hebben op natuur en landschap. Het landschapsbeleidsplan bestaat uit een beleidskader, een inventarisatie (van verschillende waarden, zoals ecologische waarden en de verschillende aanwezige landschapstypen) een landschapvisie en een uitwerking in deelgebieden. Aan de landschapvisie wordt richting gegeven door een aantal basisstrategieën. De uitwerking in deelgebieden houdt in dat er een visie wordt gegeven, waarbij wordt gekeken naar de mogelijke kansen en bedreigingen. Er worden maatregelen aangedragen om de visie tot uitvoer te brengen.

Een belangrijke doelstelling van het Landschapsbeleidsplan Noordenveld (2003) is het behouden en herstellen van landschappelijke kwaliteiten en het versterken van identiteit en eigenheid van het buitengebied van de gemeente Noordenveld. Handhaven, versterken en ontwikkelen van nieuwe landschappelijke kwaliteit in het veenkoloniale landschap en ruimte geven aan natuurlijke ontwikkeling in het Fochteloërveen. Het plan biedt geen mogelijkheid tot bebouwing. Het bestaande groen blijft zoveel mogelijk behouden. De ontwikkeling is dermate kleinschalig en tijdelijk van aard, na afloop van de werkzaamheden worden de percelen ingericht als zijnde natuur.

Conclusie toetsing aan gemeentelijk beleid

De ontwikkeling is passend binnen de uitgangspunten van de hiervoor behandelde gemeentelijke beleidsdocumenten.

Hoofdstuk 5 Milieu- en omgevingsaspecten

Op grond van artikel 3.1.6 van het Besluit ruimtelijke ordening moet in de toelichting bij ruimtelijke plannen een beschrijving worden opgenomen van de wijze waarop de milieukwaliteitseisen bij het plan zijn betrokken. Daarbij moet rekening gehouden worden met de geldende wet- en regelgeving en met de vastgestelde (boven)gemeentelijke beleidskaders. Bovendien is een ruimtelijke onderbouwing vaak een belangrijk middel voor afstemming tussen de milieuaspecten en ruimtelijke ordening.

In dit hoofdstuk worden de resultaten van het onderzoek naar de milieukundige uitvoerbaarheid beschreven. Het betreft de thema's archeologie & cultuurhistorie, ecologie, bodem, lucht, geluid, milieuzonering, Besluit milieueffectrapportage, externe veiligheid en water.

5.1 Archeologie en Cultuurhistorie

5.1.1 Wettelijk kader

De gemeente heeft een archeologische verwachtings- en beleidskaart opgesteld. Het plangebied is gelegen binnen de bestemming Agrarisch, ter plaatse is geen sprake van een dubbelbestemming archeologische waarden. De archeologische verwachtings- en beleidskaart is op 3 oktober 2012 vastgesteld door de gemeenteraad.

5.1.2 Beoordeling

Op basis van de archeologische verwachtingenkaart van de gemeente Noordenveld is ter plaatse van het plangebied waar de bestemming gewijzigd wordt met een omvang van 26,6 ha geen sprake van archeologische verwachtingen. De werklocaties in Fochteloeërveen zijn gelegen binnen de gemeente Noordenveld. Bij de uitvoering van de maatregelen vinden werkzaamheden in de bodem plaats waarbij geen aantasting van eventuele archeologische resten wordt verwacht.

In geval diep gegraven of in de grond geroerd wordt, treden geen effecten op aangezien geen archeologische waarden worden verwacht. Er is geen sprake van een vergunningplicht of het uitvoeren van archeologisch onderzoek.

Door Antea is een archeologisch bureauonderzoek en cultuurhistorische analyse uitgevoerd. Het rapport is opgenomen in bijlage 1. Het doel van het archeologisch bureauonderzoek is om de archeologische waarden of verwachtingen binnen het plangebied in beeld te brengen. Het doel van het cultuurhistorisch onderzoek is het in beeld brengen van de cultuurhistorische waarden van het gebied. Uit het onderzoek blijkt dat op de projectlocatie geen archeologische of cultuurhistorische waarden worden verwacht en vervolg onderzoek niet noodzakelijk is. Uit overleg met de gemeente Noordenveld is gebleken dat er inderdaad geen vergunningplicht geldt vanuit het onderdeel Archeologie.

5.1.3 Conclusie

Het plan is uitvoerbaar ten aanzien van het thema Archeologie en Cultuurhistorie. Ter plaatse zijn geen archeologische of cultuurhistorische waarden aanwezig.

5.2 Ecologie

5.2.1 Wettelijk kader

Op voorgenomen ontwikkelingen is wetgeving met betrekking tot de bescherming van de natuur van toepassing. Deze wetgeving richt zich op twee hoofdthema's. Het gaat hierbij om de bescherming van plant- en diersoorten (soortbescherming) en de bescherming van natuurgebieden (gebiedsbescherming). Beide thema's zijn vastgelegd in de Wet natuurbescherming (Wnb).

Soortenbescherming

In de wet is een aantal planten en dieren aangewezen als beschermd. Deze beschermde organismen mogen niet zonder reden in hun bestaan worden aangetast. Belangrijk is het feit dat beschermde organismen ook buiten natuurgebieden voorkomen. De wet maakt een onderscheid tussen licht en zwaar beschermde soorten. Indien sprake is van bestendig beheer, onderhoud of gebruik dan wel van ruimtelijke ontwikkeling of inrichting, gelden voor sommige, licht beschermde soorten, de verbodsbepalingen van de Wet natuurbescherming niet. Voor (zwaar) beschermde soorten dient een ontheffing te worden aangevraagd bij de Rijksdienst voor Ondernemend Nederland (RVO).

Gebiedsbescherming en stikstofdepositie

Ruimtelijke projecten kunnen niet zonder meer worden gerealiseerd in beschermde natuurgebieden, zijnde Natura 2000 gebieden en gebieden onderdeel van het Natuurnetwerk Nederland (NNN). Projecten die in de nabijheid van beschermde natuurgebieden worden geprojecteerd, dienen te worden getoetst op de mogelijke negatieve effecten die zij op deze gebieden kunnen hebben en of zij verstoring zullen veroorzaken (externe werking). Als sprake is van externe werking kan het noodzakelijk zijn dat bij de provincie (bevoegd gezag) een vergunning in het kader van de gebiedsbescherming aangevraagd moet worden.

5.2.2 Beoordeling

Door Koolstra Advies is een natuurtoets opgesteld (Rapportnummer: 2021-105-05.v1.0 8. De natuurtoets is opgenomen in bijlage 2. Het depot ligt nabij het Natura 2000-gebied Fochteloërveen. Dat betekent dat effecten als gevolg van verstoring en stikstofdepositie gedurende de aanleg en het vullen van het depot niet op voorhand zijn uit te sluiten. Figuur 5.1 toont het depot en het deel van de buisleiding dat nabij het Natura 2000-gebied ligt.

Afbeelding 5.1 Ligging van het depot en de persleiding ten opzichte van het natura 2000-gebied Fochteloërveen.

Het NNN, Natuurnetwerk Nederland, is een beleidsmatige, planologische bescherming van bestaande en nieuw te ontwikkelen natuur. Het plangebied maakt onderdeel uit van het NNN. Figuur 5.2 toont de ligging van de voorgenomen maatregelen ten opzichte van het NNN.

Afbeelding 5.2 Ligging van het depot en de buisleiding ten opzichte van het NNN.

Het depot en een deel van de buisleiding ligt in een als door de provincie Drenthe begrensd deel van het NNN. Het perceel is momenteel echter nog in landbouwkundig gebruik en dien ten gevolge zijn er op het perceel geen NNN-gerelateerde waarden aanwezig. Het tijdelijk gebruik van het perceel als depotlocatie en het tijdelijk ingraven van een buisleiding leidt niet tot een aantasting van het NNN. Om die reden vormt het NNN geen belemmering voor het project.

Het is verboden zonder vergunning van gedeputeerde staten een project te realiseren dat afzonderlijk of in combinatie met andere plannen of projecten significante gevolgen kan hebben voor een Natura 2000-gebied. Wanneer het een project betreft dat direct verband houdt met, of nodig is voor het beheer van een Natura 2000-gebied geldt deze vergunningplicht niet. (art 2.7 lid 2). Een dergelijke vergunning wordt alleen verleend nadat uit een passende beoordeling is gebleken dat het project de natuurlijke kenmerken van het gebied niet zal aantasten (art 2.8 lid 3). Wanneer de zekerheid dat de natuurlijke kenmerken van het gebied niet worden aangetast niet is verkregen, mag de vergunning alleen worden verleend wanneer er geen alternatieve oplossing is, er een dwingende reden van groot openbaar belang wordt gediend en er compenserende maatregelen worden getroffen (de ADC-toets) (art 2.8 lid 4).

Uitzondering van de vergunningplicht

Op grond van Wnb artikel 2.7 lid 2 is een vergunning Wnb nodig voor een project dat niet direct verband houdt met of nodig is voor het beheer van een Natura 2000-gebied, maar afzonderlijk of in combinatie met andere plannen of projecten significante gevolgen kan hebben voor een Natura 2000-gebied. Het onderhavige project, het aanleggen van het depot en de buisleiding en het vullen van het depot met zand en leem, is een project dat wel direct verband houdt met en nodig is voor het beheer van een Natura 2000-gebied, namelijk het Fochteloërveen. Dat betekent dat voor dit project geen vergunning op grond van de Wet natuurbescherming benodigd is. Omdat de zorgplicht (Wnb 1.11) onverkort van toepassing is, zijn in de natuurtoets de effecten op Natura 2000-waarden wel beschreven en is in het ecologisch werkprotocol een aantal maatregelen opgenomen waarmee effecten op Natura 2000 zo veel mogelijk beperkt worden.

5.2.3 Conclusie

Gezien de vrijstelling die is vastgelegd in artikel 3.3 lid 7 en artikel 3.8 lid 7 van de Wet natuurbescherming is geen ontheffing van de Wet natuurbescherming nodig, omdat het project onderdeel is van de uitvoering van een passende maatregel voor het Natura 2000-gebied. Met oog op de zorgplicht worden echter adequate maatregelen getroffen waarmee overtreding van de verbodsbepalingen van de Wnb wordt voorkomen. Het plan is uitvoerbaar ten aanzien van het thema natuur.

5.3 Bodem

5.3.1 Wettelijk kader

Alvorens de ontwikkeling kan worden gerealiseerd, zal mogelijk vooraf een onderzoek (historisch onderzoek, locatieonderzoek, verkennend onderzoek en eventueel een nader onderzoek en saneringsonderzoek) worden verricht conform de richtlijnen NEN 5740 ter plaatse van alle geconstateerde potentiële bodemverontreinigende activiteiten. In een beperkt aantal gevallen is reeds onderzoek voorhanden. In het vervolgonderzoek zal de beschikbare informatie worden mee gewogen of eventuele verontreinigingen voldoende in beeld zijn gebracht en of een sanering (na het volgen van de juiste procedures) dient te worden uitgevoerd.

Grond afkomstig van wbb-locaties (locaties waarop de Wet bodembescherming van toepassing is) moet op verantwoorde wijze worden afgevoerd. Grond afkomstig van overige locaties moet zoveel mogelijk ter plaatse worden hergebruikt (gesloten grondbalans). In die situaties, waar grond gaat vrijkomen, wordt sterk aanbevolen om de kwaliteit van de vrijkomende bodem, conform het Besluit bodemkwaliteit, analytisch vast te stellen. Uiteraard dient het onderzoek representatief te zijn voor de hele vrijkomende partij.

Aanbevolen wordt om, indien grond vrijkomt van diverse locaties, conform de hiernavolgende punten te handelen:

- Indien grond vrijkomt, dient deze bij voorkeur binnen het betreffende perceel te worden verwerkt.
- Grond waarvan zintuiglijk (op basis van geur en visuele waarneming) wordt geconstateerd dat deze mogelijk is verontreinigd, wordt uitgesloten van direct hergebruik als bodem. De toepasser dient de grond te laten onderzoeken middels een aanvullend onderzoek. Op basis daarvan kan de gemeente beoordelen of hergebruik mogelijk is. Om deze reden moet het uitvoerende personeel bij grondverzet goed zijn geïnstrueerd voor het herkennen van afwijkende bodemomstandigheden, die te maken kunnen hebben met verontreinigingen. Bij een herkenning van een verontreiniging dient een gecertificeerd milieukundig begeleider te worden ingeschakeld, die zorgt voor het laten uitvoeren van nader onderzoek.

In de volgende voorkomende gevallen dient contact te worden opgenomen met de vakgroep Milieu van de gemeente Noordenveld:

- indien graafwerkzaamheden worden gestart op en/of nabij locaties met een potentiële bodemverontreiniging;
- indien verontreinigde grond en/of verontreinigd grondwater vrijkomt;
- indien een partij grond in een hoeveelheid groter dan 50 m³, wat niet op de percelen zelf kan worden verwerkt, vrijkomt;
- indien tijdens graafwerkzaamheden een brandstofgeur, verfgeur, andere bodemvreemde geuren of bijzonderheden (bijzonderheden die mogelijk duiden op de aanwezigheid van een mogelijke bodemverontreiniging zoals ondergrondse tanks of leidingen) worden waargenomen;
- indien tijdens graafwerkzaamheden asbest wordt waargenomen.

5.3.2 Beoordeling

De percelen aan de Drentse weg maakten vroeger onderdeel uit van het hoogveengebied en zijn ontgonnen voor landbouwdoeleinden. De bodem bestaat uit een moerige podzollaag met een circa 50 cm dik humushoudend zanddek. Onder dit dek is lokaal 'restveen' aanwezig met een dikte van circa 20 tot circa 100 cm. Daarnaast is er ter hoogte van het perceel een keileemlaag aanwezig op een diepte van circa 100 tot circa 150 cm beneden maaiveld. Deze keileemlaag is gemiddeld circa 50 cm dik.

In opdracht van Natuurmonumenten heeft Arcadis Nederland B.V. een verkennend milieukundig bodemonderzoek verricht. Het onderzoeksrapport is opgenomen in bijlage 3. Het verkennend milieukundig bodemonderzoek is uitgevoerd ter plaatse van een toekomstig zand- en leemdepot langs de Drentseweg te Fochteloo alsmede ter plaatse van een leidingtracé vanaf het zand- en leemdepot in noordwestelijke richting.

Het onderzoek is uitgevoerd in verband met:

- Het vastleggen van de nulsituatie van de bodem voor aanvang van het in gebruik nemen van het terrein als grondopslag.
- Het vaststellen in hoeverre er bodemvreemde stoffen aanwezig zijn en de mogelijke veiligheidsmaatregelen als gevolg hiervan vaststellen ter plaatse van het leidingtracé richting de zandwinning.

Uit de resultaten van het vooronderzoek blijkt dat op de locatie sprake is van meerdere demping, zowel ter plaatse van het zand- en leemdepot als ter plaatse van het leidingtracé.

Resultaten bodemonderzoek

Uit de resultaten van het bodemonderzoek blijkt dat in zowel de grond als het grondwater geen noemenswaardige verhoogde gehalten / concentraties zijn aangetoond. De licht verhoogde gehalten en concentraties aan zware metalen betreffen geringe overschrijdingen van de achtergrondwaarde / streefwaarde.

Ter plaatse van de dempingen zijn uit het bodemonderzoek geen aanwijzingen naar voren gekomen dat er bodemvreemd materiaal is toegepast waardoor verontreiniging kan zijn veroorzaakt. De sloten zijn vermoedelijk gedempt met grond uit de directe omgeving.

5.3.3 Conclusie

Geconcludeerd kan worden dat de nulsituatie van het toekomstig zand- en leemdepot is vastgesteld. Er zijn geen aanwijzingen naar voren gekomen dat sprake is bodemverontreiniging. Tijdens de graafwerkzaamheden voor de aan te brengen leiding zijn derhalve geen aanvullende veiligheidsmaatregelen noodzakelijk vanwege blootstelling aan bodemverontreiniging. Er is geen nader bodemonderzoek noodzakelijk. De aannemer zorgt ervoor dat insporing en bodemverdichting ter plaatse van transportroutes voorkomen wordt, indien nodig maakt de aannemer hiervoor gebruik van rijplaten of andere bodembeschermende voorzieningen. Het plan is uitvoerbaar ten aanzien van het thema bodem.

5.3 Lucht

5.3.1 Wettelijk kader

Om een goede luchtkwaliteit in Europa te garanderen heeft de Europese unie een viertal kaderrichtlijnen opgesteld. De hiervan afgeleide Nederlandse wetgeving is vastgelegd in hoofdstuk 5, titel 2 van de Wet milieubeheer. Deze wetgeving staat ook bekend als de Wet luchtkwaliteit.

In de Wet luchtkwaliteit staan ondermeer de grenswaarden voor de verschillende luchtverontreinigende stoffen. Onderdeel van de Wet luchtkwaliteit zijn de volgende Besluiten en Regelingen:

- Besluit en de Regeling niet in betekenende mate bijdragen (luchtkwaliteitseisen);
- Besluit gevoelige bestemmingen (luchtkwaliteitseisen).

Besluit en de Regeling niet in betekenende mate

Het Besluit niet in betekenende mate bijdragen (NIBM) staat bouwprojecten toe wanneer de bijdrage aan de luchtkwaliteit van het desbetreffende project niet in betekenende mate is. Het begrip “niet in betekenende mate” is gedefinieerd als 3% van de grenswaarden uit de Wet milieubeheer. Het gaat hierbij uitsluitend om stikstofdioxide (NO₂) en fijn stof (PM₁₀). Toetsing aan andere luchtverontreinigende stoffen uit de Wet luchtkwaliteit vindt niet plaats.

In de Regeling NIBM is een lijst met categorieën van gevallen (inrichtingen, kantoor- en woningbouwlocaties) opgenomen die niet in betekenende mate bijdragen aan de luchtverontreiniging. Enkele voorbeelden zijn:

- woningen: 1500 met een enkele ontsluitingsweg;
- woningen: 3000 met twee ontsluitingswegen;
- kantoren: 100.000 m² bruto vloeroppervlak met een enkele ontsluitingsweg.

Als een ruimtelijke ontwikkeling niet genoemd staat in de Regeling NIBM kan deze nog steeds niet in betekenende mate bijdragen. De bijdrage aan NO₂ en PM₁₀ moet dan minder zijn dan 3% van de grenswaarden.

5.3.2 Beoordeling

Op de planlocatie vinden tijdelijke werkzaamheden plaats om de voorgenomen maatregelen uit te voeren. Er is geen sprake van het oprichten van functies met permanente of blijvende luchtemissie. Vandaar dat de voorgenomen ontwikkeling niet getoetst wordt aan het vigerende beleid middels berekeningen.

5.3.3 Conclusie

Het plan is uitvoerbaar ten aanzien van het thema Lucht.

5.4 Geluid

5.4.1 Wettelijk kader

De Wet geluidhinder (Wgh) bevat geluidnormen en richtlijnen over de toelaatbaarheid van geluidniveaus als gevolg van rail- en wegverkeerslawaai en industrielawaai. De Wgh geeft aan dat een akoestisch onderzoek moet worden uitgevoerd bij het voorbereiden van de vaststelling van een bestemmingsplan of het verlenen van een omgevingsvergunning indien het plan een geluidgevoelig object mogelijk maakt binnen een geluidszone van een bestaande geluidsbron of indien het plan een nieuwe geluidsbron mogelijk maakt. Het akoestisch onderzoek moet uitwijzen of de wettelijke voorkeursgrenswaarde bij geluidgevoelige objecten wordt overschreden en zo ja, welke maatregelen nodig zijn om aan de voorkeursgrenswaarde te voldoen.

5.4.2 Beoordeling

Het plan maakt geen oprichting van geluidgevoelige objecten mogelijk. De werkzaamheden binnen de inrichting vinden plaats in de periode tussen 07.00 en 19.00 uur. Calamiteiten voorbehouden. Gezien de afstand ten opzichte van de gevoelige objecten en tijdelijke aard van het project, is geen sprake van negatieve effecten op het woon- en leefklimaat ter plaatse. Verwacht wordt dat de voorgenomen ontwikkeling geen directe geluidhinder veroorzaakt ten aanzien van de nabijgelegen woningen. Gezien de ligging van de rijroute van en naar de inrichting en de afstand tussen de route en omliggende woningen, zal de geluidsbelasting ter plaatse van deze geluidsgevoelige bestemmingen aanvaardbaar zijn, in de VNG uitgave Milieuzonering Nieuwe stijl (mei 2019) wordt geconcludeerd dat de overdag zeer rustig rijdende c.q. manoeuvrerende vrachtwagens nabij woningen geen probleem vormen wat betreft geluid. De overige activiteiten vinden op aanzienlijk grotere afstand plaats binnen de inrichting ten opzichte van de omliggende gevoelige objecten.

5.4.3 Conclusie

Het plan is uitvoerbaar wat betreft het thema geluid. Ter plaatse worden geen geluidgevoelige objecten opgericht en de werkzaamheden die uitgevoerd worden zijn van tijdelijke aard.

5.5 Milieuzonering

5.5.1 Wettelijk kader

In het kader van een goede ruimtelijke ordening dient in ruimtelijke plannen rekening te worden gehouden met afstemming tussen gevoelige functies en milieuhinderlijke functies. Uitgangspunt daarbij is dat nieuwe en bestaande bedrijven niet in hun bedrijfsvoering worden beperkt en dat ter plaatse van woningen sprake is van een aanvaardbaar woon- en leefklimaat. Voor de afstemming tussen functies kunnen de richtlijnen in de VNG-handreiking "Bedrijven en milieuzonering" (2009) gehanteerd worden om de afstand te bepalen tussen woningen en de verschillende milieucategorieën van bedrijven. Deze afstemming beperkt zich tot de volgende milieuaspecten met een ruimtelijke dimensie: geluid, geur, gevaar en stof.

Met Milieuzonering Nieuwe stijl (publicatie Mei 2019) wordt specifiek dit onderdeel van de goede ruimtelijke ordening anders ingevuld. In plaats van een milieuzonering aan de hand van zones met oplopende milieucategorieën en een Staat van bedrijfsactiviteiten, krijgt de milieuzonering nieuwe stijl vorm door zones die bij grotere afstand tot de woonomgeving voorzien in een oplopende gebruiksruimte voor geluid en geur per bedrijf, zonder een Staat van bedrijfsactiviteiten. De regelingen in de publicatie richten zich niet op het buitengebied met zijn focus op de agrarische sector. Wel kan de in deze publicatie opgenomen methodiek als eerste aanzet worden gebruikt voor de planregels voor niet-agrarische bedrijfsactiviteiten in het buitengebied. Onlangs heeft de Afdeling bestuursrecht van de Raad van State in een uitspraak (17-06-2020, 201909275/1/R3) aangegeven dat een gemeente gebruik kan blijven maken van de VNG-brochure Bedrijven en milieuzonering 2009 en niet verplicht is de Handreiking Milieuzonering nieuwe stijl van mei 2019 toe te passen.

Voor verschillende milieucategorieën zijn conform de VNG-brochure Bedrijven en milieuzonering 2009 richtafstanden weergegeven. De milieucategorieën zijn ingedeeld in een range van 1 tot en met 6. Bedrijven met categorie 1 hebben een kleine hindercirkel. Categorie 6 bedrijven zijn in het algemeen zware

industriële bedrijven met relatief grote hindercirkels. De hindercirkels zijn weergegeven in richtlijnen. Door het treffen van maatregelen kan het zijn dat de werkelijke hinderafstand kleiner is dan de afstanden uit de richtlijnen. Er kan dan ook gemotiveerd worden waarom wordt afgeweken van de richtlijnen.

5.5.2 Beoordeling

Het tijdelijk opslaan van zand en leem komt niet voor op de Staat van bedrijfsactiviteiten (2009) van de VNG. Toetsing aan deze lijst en de bijbehorende richtafstanden is daardoor niet mogelijk. In het plan worden geen nieuwe ontwikkelingen mogelijk gemaakt ten aanzien van gevoelige objecten of bedrijven. In de omgeving van het plangebied zijn woningen gelegen. De werkzaamheden binnen de inrichting vinden plaatsen in de periode tussen 07.00 en 19.00 uur. Calamiteiten voorbehouden.

Gezien de afstand ten opzichte van de gevoelige objecten en tijdelijke aard van het project, is geen sprake van negatieve effecten op het woon- en leefklimaat ter plaatse. In de VNG uitgave Milieuzonering Nieuwe stijl (mei 2019) wordt geconcludeerd dat overdag zeer rustig rijdende c.q. manoeuvrerende vrachtwagens nabij woningen geen probleem vormen wat betreft geluid. Enkel het leem wordt door middel van vrachtauto's naar het tijdelijk depot getransporteerd over de Drentseweg, het benodigde zand wordt middels ondergrondse buisleidingen vanaf de nabij gelegen zandwinning getransporteerd naar het tijdelijk depot. De verkeersbewegingen binnen de inrichting bestaan uit:

- het inrichten van de tijdelijke depots
- het transporteren en lossen van het leem
- personenauto's en bestelauto's van en naar de inrichting.
- het transporteren van het zand en leem vanuit de tijdelijke depots naar het aangrenzende Natura 2000 gebied Fochteloërveen, dit gebeurt middels een graafmachine of laadschop waarna het zand en leem geladen kan worden in bijvoorbeeld een dumper.

De afstand van de werkzaamheden binnen de inrichting is aanzienlijk groot ten opzichte van de aanwezige gevoelige objecten in de omgeving, de afstand varieert vanaf de voorzijde van het perceel minimaal 150 meter van het lossen van leem en het laden van zand en leem, tot wel 500-700 meter aan de achterzijde van de inrichting ten opzichte van de gevoelige objecten.

5.5.3 Conclusie

Gezien de tijdelijke aard van het project en de afstand tot de gevoelige objecten kan gesteld worden dat de voorgenomen ontwikkelingen geen negatieve effecten hebben op het woon- en leefklimaat ter plaatse. Op basis van deze conclusie wordt gesteld dat het plan uitvoerbaar is.

5.6 Besluit Milieueffectrapportage

5.6.1 Wettelijk kader

In de Wet milieubeheer en in het Besluit m.e.r. wordt onderscheid gemaakt tussen activiteiten die m.e.r.-plichtig zijn (de zogenaamde bijlage C-activiteiten) en activiteiten, die m.e.r.-beoordelingsplichtig zijn (de zogenaamde bijlage D-activiteiten). M.e.r.-beoordelingsplichtige activiteiten zijn activiteiten waarvoor de beslissing of de m.e.r.-procedure moet worden doorlopen, niet bij wet vastligt, maar door het bevoegd gezag moet worden genomen. Bevoegd gezag moet bepalen of er sprake is van "belangrijke nadelige gevolgen voor het milieu", die het doorlopen van de m.e.r.-procedure noodzakelijk maken.

Artikel 2.1 van de Wet algemene bepalingen omgevingsrecht (hierna: Wabo) luidt, als volgt:

1. Het is verboden zonder omgevingsvergunning een project uit te voeren, voor zover dat geheel of gedeeltelijk bestaat uit:

- a. (...).
- b. (...).
- c. Het gebruiken van gronden of bouwwerken in strijd met een bestemmingsplan (...)

Artikel 4 van bijlage II bij het Bor luidt, als volgt:

Voor verlening van een omgevingsvergunning voor een activiteit als bedoeld in artikel 2.1, eerste lid, onder c, van de wet waarbij met toepassing van artikel 2.12, eerste lid, onder a, onder 2, van de wet van het bestemmingsplan of de beheersverordening wordt afgeweken, komen in aanmerking:

(...).

11. ander gebruik van gronden of bouwwerken dan bedoeld in de onderdelen 1 tot en met 10, voor een termijn van ten hoogste tien jaar.

Artikel 5 van bijlage II bij het Bor luidt, als volgt:

(...).

6. Artikel 4, onderdelen 9 en 11, is niet van toepassing op een activiteit als bedoeld in onderdeel C of D van de bijlage bij het Besluit milieueffectrapportage

5.6.2 Beoordeling

Het voorgenomen project behelst het realiseren van een tweetal zanddepots en een leemdepot voor een tijdelijke duur van maximaal 10 jaar. Het zand dat tijdelijk in de depots wordt opgeslagen, zal uiteindelijk worden gebruikt voor de (voorbereiding van) werkzaamheden ter uitvoering van het kadeherstelproject. De ontwikkeling wordt mogelijk gemaakt door gebruik te maken van de afwijkmogelijkheid van artikel 2.12, eerste lid, sub a en onder 2, van de Wabo, waarmee met toepassing van artikel 4, aanhef en elfde onderdeel, van bijlage II bij het Bor tijdelijk van het bestemmingsplan kan worden afgeweken.

Het tijdelijk opslaan van zand en leem betreft geen activiteit zoals bedoeld in onderdeel C of D van de bijlage bij het Besluit milieueffectrapportage. De activiteit valt niet onder de categorie landinrichtingsproject. Weliswaar is sprake van een inrichting, echter de inrichting is niet bestemd voor het storten van slib, het storten van baggerspecie of het in de diepe ondergrond brengen van niet gevaarlijke stoffen.

5.6.3 Conclusie

Het voorgenomen project betreft geen activiteit zoals wordt genoemd in onderdeel C of D van de bijlage bij het Besluit milieueffectrapportage. Dit betekent dat artikel 5, zesde lid, van bijlage II bij het Bor kan worden toegepast voor het afwijken van het bestemmingsplan met toepassing van artikel 4, aanhef en elfde onderdeel, van bijlage II bij het Bor.

5.7 Externe veiligheid

5.7.1 Wettelijk kader

Landelijk beleid

Externe veiligheid is een beleidsveld dat is gericht op het beheersen van risico's die ontstaan voor de omgeving bij de productie, de opslag, de verlading, het gebruik en het transport van gevaarlijke stoffen. Bij nieuwe ruimtelijke ontwikkelingen moet worden voldaan aan strikte risicogrenzen. Een en ander brengt met zich mee dat nieuwe ruimtelijke ontwikkelingen moeten worden getoetst aan wet- en regelgeving op het gebied van externe veiligheid. Concreet gaat het om risicovolle bedrijven, vervoer gevaarlijke stoffen per weg, spoor en water en transport gevaarlijke stoffen via buisleidingen. Op de diverse aspecten van externe veiligheid is afzonderlijke wetgeving van toepassing. Voor risicovolle bedrijven gelden onder meer:

- het Besluit externe veiligheid inrichtingen (Bevi);
- de Regeling externe veiligheid (Revi);
- het Registratiebesluit externe veiligheid;
- het Besluit risico's Zware Ongevallen 2015 (Brzo 2015);
- het Vuurwerkbesluit.

Voor vervoer van gevaarlijke stoffen geldt de 'Wet Basisnet vervoer gevaarlijke stoffen' (Wet Basisnet). Dat vervoer gaat over water, spoor, wegen, per buisleiding of door de lucht. De regels van het Basisnet voor ruimtelijke ordening zijn vastgelegd in:

- het Besluit externe veiligheid transportroutes (Bevt);

- de Regeling basisnet;
- de (aanpassing) Regeling Bouwbesluit (veiligheidszone en plasbrandaandachtsgebied).

Het doel van wetgeving op het gebied van externe veiligheid is risico's waaraan burgers in hun leefomgeving worden blootgesteld vanwege risicovolle inrichtingen en activiteiten tot een aanvaardbaar minimum te beperken. Het is noodzakelijk inzicht te hebben in de kwetsbare en beperkt kwetsbare objecten en het plaatsgebonden en het groepsrisico.

Gemeentelijk beleid

Door de gemeente Noordenveld is de Visie externe veiligheid opgesteld. In deze visie zijn de gemeentelijke ambities ten aanzien van het onderwerp externe veiligheid verwoord.

Met de visie worden een aantal ambities onderschreven.

- Gestreefd wordt naar een optimale combinatie van gewenste ruimtelijke en economische ontwikkelingen. Het is van belang dat de gemeente Noordenveld een veilige plek is om te werken, wonen, winkelen en recreëren en dat dit door de gebruikers ook zo wordt ervaren.
- Het behoud van de lokale bedrijvigheid en werkgelegenheid is een belangrijk aandachtspunt voor de gemeente waarbij ook wordt ingestoken op schone industrie. Alleen bedrijven uit de lagere milieucategorieën moeten de mogelijkheid hebben om zich te vestigen en activiteiten te ontplooiën. Bezoekers en bewoners mogen daarvan geen schadelijke gevolgen ondervinden. Binnen de wettelijke kaders zal hieraan invulling worden gegeven.
- De vestiging van nieuwe bedrijven die vallen onder de werkingssfeer van het Besluit externe veiligheid inrichtingen (de zogenaamde 'Bevi-inrichtingen') is in de gemeente niet wenselijk.
- Functies met niet-zelfredzame groepen (kinderen, gehandicapten en ouderen) dienen zoveel mogelijk buiten de invloedsgebieden van de risicovolle inrichtingen te liggen.
- Voor het vervoer van gevaarlijke stoffen over de weg is de gemeente voornemens aan te sluiten aan de veiligheidsafstanden van het rijksbeleid.

De gemeente hanteert de veiligheidsafstanden die moeten worden aangehouden tussen een buisleiding en bijvoorbeeld woningen, scholen en ziekenhuizen conform de huidige circulaires. Momenteel is het Rijk bezig met het opstellen van een Algemene Maatregel van Bestuur (AMvB) Buisleidingen. Deze AMvB zal nieuwe regels gaan stellen aan risiconormering en zonering langs buisleidingen, het opnemen van regels in bestemmingsplannen et cetera. Een en ander zal worden vastgelegd in een nieuwe circulaire en vervolgens in een wettelijke regeling. De gemeente is voornemens aan te sluiten bij de nieuwe wetgeving waarbij de aandacht voor het groepsrisico meer nadruk zal krijgen.

De gemeente hanteert de oriëntatiewaarde van het groepsrisico niet als harde norm, dan wel dat een overschrijding van de oriënterende waarde pas acceptabel wordt bevonden als optimaal aan alle aspecten, zoals zelfredzaamheid, beheersbaarheid en hulpverlening wordt voldaan. Deze insteek wil de gemeente ook toepassen bij toenames van het groepsrisico die onder de oriënterende waarde blijven. Dit betekent dat de toename van het groepsrisico altijd goed zal worden gemotiveerd, waarbij de gemaakte keuzes worden verantwoord en vastgelegd in het bijbehorende document, bijvoorbeeld het bestemmingsplan of de omgevingsvergunning.

5.7.2 Beoordeling

Binnen het plangebied zijn geen risicobronnen aanwezig, dit wordt weergegeven op figuur 5.3. Daarnaast worden geen risicobronnen opgericht middels de voorgenomen ontwikkelingen.

Figuur 5.3 Risicokaart plangebied (bron: Risicokaart Nederland)

AVG Explosieven Opsporing Nederland heeft in opdracht van Natuurmonumenten een vooronderzoek naar de aanwezigheid van ontplofbare oorlogsresten uitgevoerd ter plaatse van het tijdelijk depot. Het doel van het vooronderzoek is om aan de hand van een breed scala aan historisch feitenmateriaal een zo genuanceerd mogelijk beeld met betrekking tot het onderzoeksgebied in de Tweede Wereldoorlog te verkrijgen. Aan de hand van deze gegevens wordt een antwoord gegeven op de vraag of en zo ja in welke delen van het onderzoeksgebied er sprake is van een verhoogd risico op het aantreffen van ontplofbare oorlogsresten. Er wordt daarnaast ingegaan op de te verwachten soort(en) ontplofbare oorlogsresten, de verschijningsvorm en de mogelijke hoeveelheid. De beoogde projectlocatie wordt aangemerkt als zijnde niet verdacht. Het volledige rapport is opgenomen in bijlage 4.

5.7.3 Conclusie

Geconcludeerd wordt dat er geen risicobronnen in de directe omgeving van de projectlocatie aanwezig zijn. Ook liggen er geen overige externe veiligheidscontouren (PR 10^{-6}) ter hoogte van het plangebied (denk aan buisleidingen of vervoer gevaarlijke stoffen). Het onderzoek naar de aanwezigheid van ontplofbare oorlogsresten geeft geen verdachte omstandigheden weer. Geconcludeerd wordt dat het plan uitvoerbaar is voor het thema externe veiligheid.

5.8 Water

5.8.1 Wettelijk kader

Waterparagraaf

Op grond van artikel 3.1.6. van het Besluit ruimtelijke ordening dient in de toelichting op ruimtelijke plannen een waterparagraaf te worden opgenomen welke een beschrijving bevat van de wijze waarop rekening is gehouden met de gevolgen van het plan voor de waterhuishoudkundige situatie. In die paragraaf dient te worden uiteengezet of en in welke mate het plan in kwestie gevolgen heeft voor de waterhuishouding, dat wil zeggen het grondwater en het oppervlaktewater. Het is de schriftelijke weerslag van de zogenaamde watertoets: 'het hele proces van vroegtijdig informeren, adviseren (door de waterbeheerder), afwegen en beoordelen van waterhuishoudkundige aspecten in ruimtelijke plannen'.

Het kader voor de watertoets is het vigerend beleid (onder andere Nationaal Waterplan, Waterbeleid 21e eeuw, Europese Kaderrichtlijn water). De watertoets wordt uitgevoerd binnen de bestaande wet- en

regelgeving op het gebied van ruimtelijke ordening en water. Een aantal relevante beleidsdocumenten wordt hierna kort besproken.

Nationaal Waterplan

De Vierde Nota Waterhuishouding is op 22 december 2009 vervangen door het Nationaal Waterplan. Dit is de nieuwe planvorm op Rijksniveau op basis van de nieuwe Waterwet. Het Nationaal Waterplan vervangt alle voorgaande Nota's Waterhuishouding, waarbij veel van het ingezette beleid uit deze nota's wordt voortgezet. Het Nationaal Waterplan heeft de status van een structuurvisie voor de ruimtelijke aspecten op basis van de Wet ruimtelijke ordening. Het Nationaal Waterplan beschrijft de hoofdlijnen van het nationale waterbeleid. Er komen nieuwe normen op basis van overstromingskansen die per dijkkringgebied zullen worden vastgesteld.

Waterbeleid 21e eeuw

Met het Waterbeleid 21e eeuw wordt ingespeeld op toekomstige ontwikkelingen die hogere eisen stellen aan het waterbeheer. Het gaat hierbij om onder andere de klimaatverandering, bodemdaling en zeespiegelrijzing. Het Waterbeleid 21e eeuw heeft twee principes voor duurzaam waterbeheer geïntroduceerd, te weten de tritsen:

- vasthouden, bergen en afvoeren;
- schoonhouden, scheiden en zuiveren.

De trits vasthouden, bergen en afvoeren houdt in dat overtollig water zoveel mogelijk bovenstrooms wordt vastgehouden in de bodem en in het oppervlaktewater. Vervolgens wordt zo nodig het water tijdelijk geborgen in bergingsgebieden en pas als vasthouden en bergen te weinig opleveren, wordt het water afgevoerd. Bij de trits schoonhouden, scheiden en zuiveren gaat het erom dat het water zoveel mogelijk wordt schoongehouden. Vervolgens worden schoon en vuil water zoveel mogelijk gescheiden en als laatste wanneer schoonhouden en scheiden niet mogelijk is, komt het zuiveren van verontreinigd water aan bod.

Omgevingsvisie

Het provinciaal waterbeleid is opgenomen in de Omgevingsvisie Drenthe. Het regionaal waterplan zet sterker in op het op orde krijgen en houden van een watersysteem dat in staat is de gevolgen van klimaatveranderingen op te vangen. Het herstellen van het systeem en de waterhuishouding hierbij een belangrijke rol.

Van provinciaal belang zijn:

- een robuust watersysteem, dat zodanig is ingericht dat de risico's op wateroverlast en watertekort tot een maatschappelijk aanvaardbaar niveau beperkt blijven, met bijzondere aandacht voor de beekdalen;
- een goede kwaliteit van het oppervlaktewater, gebaseerd op de normen van de Kaderrichtlijn water (KRW).
- een zo groot mogelijke voorraad zoet grondwater van een goede kwaliteit, beschikbaar voor mens en natuur;
- een zodanige kwaliteit van het grondwater dat het zonder ingrijpende en kostbare zuivering geschikt is voor de bereiding van drinkwater;
- de waterbergingsgebieden.

Het dagelijkse en operationele waterbeheer wordt afgestemd op de aanwezige functies. Het waterbeleid richt zich op het versterken van de samenhang tussen de functies landbouw en natuur. Binnen de gebieden met als hoofdfunctie natuur gaat het om het behouden, herstellen of ontwikkelen van natuurwaarden.

Waterbeheerplan 2016-2021 Noorderzijlvest

Het plangebied maakt deel uit van het beheergebied van het Waterschap Noorderzijlvest. In het Waterbeheerprogramma 2016-2021 beschrijft het Waterschap Noorderzijlvest wat de inzet zal zijn om de ingezetenen van veilig, voldoende en schoon water te voorzien.

5.8.2 Beoordeling

De toepassing van het watertoetsproces vindt plaats op basis van bestuurlijke afspraken tussen het Rijk, de provincies, de gemeenten en de waterschappen. Het doel van het watertoetsproces is te waarborgen dat waterhuishoudkundige doelstellingen expliciet en op evenwichtige wijze meewegen bij alle ruimtelijke plannen en besluiten die relevant zijn voor de waterhuishouding.

Vergunningsplicht voor maatregelen

Voor de ontwikkelingen in het plangebied heeft afstemming plaatsgevonden tussen gemeente Noordenveld, waterschap Noorderzijlvest en Wetterskip Fryslân om te bepalen aan welke eisen het plan moet voldoen met betrekking tot het opvangen en afhandelen van hemelwater. Het plangebied is gelegen binnen het werkgebied van het waterschap Noorderzijlvest. Het werkgebied van het Wetterskip grenst aan het plangebied.

Het onverharde terrein leent zich, gelet op de grondsoort en grondwatertrap, heel goed voor de infiltratie van hemelwater. Op het perceel zijn diverse kleine watergangen aanwezig die in noordelijke richting afwateren. Het perceel is grotendeels voorzien van drainagebuizen. Vanuit het Fochteloërveen loopt van zuid naar noord een diepe watergang die het overtollige water uit het veengebied afvoert. Deze watergang vormt tevens de grens tussen de eigendommen van Natuurmonumenten en het Rijksvastgoedbedrijf (Staatsbosbeheer). Door Sweco is een hydrologisch rapport uitgevoerd waarin middels modellen is berekend wat het effect is van het hemelwater en water dat verpompt wordt richting de inrichting.

Resultaten hydrologisch onderzoek

Voor de aanleg van twee zanddepots in het plangebied 'Drentseweg' is door Sweco een onderzoek uitgevoerd naar de hydrologische effecten van het vullen van de zanddepots. Het volledige rapport is opgenomen in bijlage 5. Gedurende de periode dat de zanddepots gevuld worden, komt per dag een hoeveelheid van 12.000 m³ water (proceswater), met het zand, in het depot terecht.

Er zijn twee 2D grondwatermodellen (dwarsprofielen) gebouwd. Met het west-oostprofiel zijn de effecten bij de twee woningen langs de Drentseweg, de ijsbaan en de schietbaan bepaald. Met het noord-zuidprofiel zijn de effecten bij de woning ten noorden van het plangebied (Drentse Weg 3) en in het Fochteloërveen in beeld gebracht.

Het definitieve ontwerp bestaat uit twee zanddepots met een afvoersloot tussen de depots in. Via overstortkisten in de depots en drainage onder de depots wordt het grootste deel van het proceswater afgevangen en afgevoerd naar de afvoersloot. Vanuit de afvoersloot wordt dit water teruggepompt naar de zandwinplas. De afvoersloot mag nadrukkelijk niet door de keileem snijden. Als dit wel het geval is, dient de sloot dieper te worden uitgegraven en te worden bekleed met 0,5m keileem (verdicht), om te voorkomen dat het Fochteloërveen gedraineerd wordt. Er worden kwelsloten aangelegd op de plangrens om te hoge stijghoogtes bij de woningen langs de Drentseweg aan de westkant van het plangebied (m.n. Weperpolder 24) en Drentseweg 3 aan de noordkant van het plangebied te voorkomen. Voor de kwelsloot bij Weperpolder 24 is het van belang dat deze kwelsloot wél door de keileem snijdt. Water wat vanaf het depot onder de keileem doorstroomt, kan op deze manier worden afgevangen. Voor de woning aan de Drentseweg 3 kan de kwelsloot niet door de keileem heen snijden, omdat de keileem hier te diep zit.

De definitieve berekeningen zijn uitgevoerd op basis van een stuwpeil in de kwelsloot van 7,45 m NAP. Het te realiseren maximale stuwpeil is na overleg met de bewoners van Weperpolder 24 echter later bijgesteld naar 7,20 m NAP. In extreem natte situaties kan dit peil naar beneden worden bijgesteld maar deze stuw kan niet hoger worden gezet. Er wordt een tweede stuw geplaatst op de grens van het plangebied. Deze stuw heeft een gemiddeld stuwpeil van 6,45 m NAP. In droge periodes kan dit stuwpeil opgezet worden tot maximaal 6,90 m NAP zodat meer water kan worden vastgehouden in het gebied. Uit de berekeningen blijkt dat niet meer dan 6% van het proceswater zal infiltreren. Het overige water wordt afgevoerd via de overstortkist en de buisdrainage onder het depot. Richting het N2000 Fochteloërveen is sprake van een stijging van zowel de freatische grondwaterstand als de stijghoogte onder de keileem, ofwel een positief effect.

5.9.3 Conclusie

Bij activiteiten die van invloed zijn op de oppervlaktewaterkwaliteit of het watersysteem gelden de regels van het waterschap Noorderzijlvest. De werkzaamheden die uitgevoerd worden, hebben geen negatieve invloed op de oppervlaktewaterkwaliteit of het watersysteem. De watergangen maken geen onderdeel uit van de Legger van waterschap Noorderzijlvest of het aangrenzende Wetterskip Fryslân, maar wel van de

Keur van Noorderzijlvest. Voor het uitvoeren van de beoogde maatregelen dient een watervergunning aangevraagd te worden op basis van de Keur. Geconcludeerd wordt dat het plan uitvoerbaar is ten aanzien van het thema Water.

6 Uitvoerbaarheid

In dit hoofdstuk wordt kort ingegaan op de haalbaarheid van het tijdelijk afwijken van het bestemmingsplan. Een bestemmingsplan dient op financiële haalbaarheid te worden getoetst.

6.1 Economische uitvoerbaarheid

De initiatiefnemer Vereniging Natuurmonumenten en het bevoegd gezag de gemeente Noordenveld hebben overeenstemming bereikt over het voorgenomen plan. De kosten voor uitvoering van de genoemde werkzaamheden komen voor rekening van Natuurmonumenten.

6.2 Maatschappelijke uitvoerbaarheid

In de voorbereiding van dit plan is veelvuldig overleg geweest met de omwonenden en overige geïnteresseerden. Onderstaand is een korte beschrijving van het doorlopen participatietraject opgenomen.

Omgeving

Voor de directe omwonenden en de groene achterban zijn inloopavonden georganiseerd. Hierin is vanaf het begin informatie gedeeld over de beoogde plannen. De eerste schetsen zijn gedeeld en besproken. Daarnaast zijn de resultaten van de onderzoeken besproken met de direct belanghebbenden. Gedurende de procedure zijn de omwonenden door Vereniging Natuurmonumenten op de hoogte gehouden van de concept ontwerpen en het proces rondom de vergunning aanvraag. De omwonenden zijn regelmatig bezocht door Natuurmonumenten. Op 18 november 2021 heeft Natuurmonumenten een webinar georganiseerd. Tijdens het webinar zijn de plannen toegelicht en zijn de online aanwezigen in de gelegenheid gesteld om vragen te stellen.

Gemeente

De gemeente Noordenveld is als bevoegd gezag vanaf het begin nauw betrokken bij het participatie proces. Daarnaast heeft de gemeente Noordenveld vooroverleg gevoerd met de betrokken bevoegde gezagen, organisaties en instanties.

Hoofdstuk 7 Vooroverleg en inspraak

7.1 Vooroverleg

7.2 Inspraak

Bijlagen

1. Rapport Archeologie en cultuurhistorie
2. Natuurtoets
3. Milieukundig bodemonderzoek
4. Rapport NGE
5. Hydrologisch effect onderzoek